

de vaak al te korte "carrière" van produkties: te vaak wordt een voorstelling van een jong gezelschap slechts enkele malen gespeeld. Daarbij vond spreker dat er van die gezelschappen te veel zijn die vooral naar de pers toe werken, om nadien te kunnen uitpakken met een heus persdossier. Ook in Vlaanderen kennen we het fenomeen van het beperkt aantal voorstellingen. Faivre d'Arcier pleit voor het werken aan een langere levensduur van de voorstellingen en ziet mogelijkheden in het samenwerken van die jonge gezelschappen: infrastructuur, gemeenschappelijke toernees, het zich laten inhalen door televisiestations (bewerkingen van het originele stuk voor televisie), enz. Dit model is wel niet zomaar toe te passen op de Vlaamse situatie. De BRT heeft vooralsnog geen of nauwelijks zendtijd over voor dergelijke projecten; en of het (nog op te richten) commerciële televisiestation hiervoor enige interesse zal betonen, is nog zeer de vraag. De VPRO daarentegen heeft wel al samengewerkt met bijvoorbeeld Maatschappij Discordia.

De samenwerking tussen theatergezelschappen kent vaak dubieuze nevenverschijnselen: waar eindigt de samenwerking, waar begint de fusie? In het geval van een vrijwillige fusie is daar niets op tegen; het Brusselse Théâtre Varia ontstond op die manier. Het gevaar schuilt in de van overheidswege "aangeraden" of verplichte fusie. Vorig jaar was er de BKT/Brialmont-story in Brussel, en nadien vond de RAT dat De Witte Kraai gelijk met de Mannen van den Dam kon fusioneren (zie Etcetera 11).

Hoe moeten fundamentele stellingen leiden tot (suggesties voor) een "rechtvaardige" verdeelsleutel voor de al te beperkte subsidiegelden? Want "niemand die werkzaam is in de culturele sector, kan automatisch of categorieel uitgesloten worden van overheidssubsidies. Er bestaat echter evenmin enige a-priori erkenning van het individuele recht van ieder artiest op overheidssubsidie" (Carlos Tindemans).

Kortom, alles blijft een zaak van selectie. Geld staat nooit garant voor en zegt niets over de kwaliteit van een kunstwerk, maar is een noodzaak voor wie zich met kunst

bezighoudt (professioneel in elk geval, vaak geldt het ook voor niet-professionele kunstbeoefening). Het hele kunstleven balanceert voortdurend tussen de individualistische, in principe onafhankelijke kunstenaar en het steeds aan economische principes onderworpen productie- en distributieproces van kunst (ruimte, materiaal, merchandising, medewerkers, ...).

Zelfs al wordt een "redelijk percentage" van de produktiekosten gecompenseerd door eigen inkomsten en sponsoring, dan nog blijft bijkomende financiële steun, in welke vorm dan ook, een noodzaak. Jan Joris Lamers: "Nu er daadwerkelijk geen maecenasen meer zijn, zijn het in onze gemeenschappen, of wat daar van over is, de overheden die fungeren als opdrachtgever. En zij helpen niet, zij geven. Subsidie is een recht. De kunstenaar ontdekt oude vormen, creëert nieuwe, geeft commentaar op de werkelijkheid. Elke gemeenschap kent zijn kunstenaars, kende zijn kunstenaars. Zonder hen zou alles verstarren en verzuren. De overheid subsidieert en dat heet geen hulp. Het gaat hier niet meer om het portretteren en onderhouden van kapitaalkrachtigen. De overheid moet alert zijn en weten wat er in de kunst omgaat en daarop reageren, zoals dat ook bij andere departementen gebeurt die uit algemene middelen worden gefinancierd."

Dit citaat geeft de essentie aan: subsidie is een recht. Ook de kunstenaar moet op zijn rechten staan.

Wim De Mont

"We zijn nu al een natie van optische analfabeten terwijl de artistieke complexiteit van perceptueel-pluriforme theaterproducten alsmaar toeneemt." (Carlos Tindemans)

"Binnen het kunstbestel wordt vaak Schubert beloofd maar Chopin gespeeld. En het ergste is dat niemand dat merkt." (Cas Smithuizen)

"Het hoofdprobleem is niet wat we betalen voor theater, maar wat het ons waard is, nu en later. De discussie over de waarde moet die over geld en prijs vervangen." (Carlos Tindemans)